

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

**«ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
ТА АДМІНІСТРАТИВНА ПРОЦЕДУРА»**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Соціальна робота»

Спеціальність І 10- Соціальна робота та консультування

.....Галузь знань І – Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «26»серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Соціальна політика
Викладач (-і)	Петришин Роман Андрійович
Контактний телефон викладача	+38(050)5210355
Е-mail викладача	roman.petryshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний (дистанційний)
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю кожна друга п'ятниця з 13.30 до 15.00 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber (+380505210355) в робочі дні з 9.00 до 17.00
2. Анотація до освітнього компонента	
Програма вивчення нормативної дисципліни «Правові основи соціальної роботи та адміністративна процедура» передбачає формування системи знань з соціального захисту в Україні, у забезпеченні оволодіння студентами сукупністю спеціальних теоретичних знань, а також практичних навичок для подальшої роботи, виховання правової культури майбутніх спеціалістів. Дисципліна передбачає вивчення системи чинного законодавства, визначення особливостей правового регулювання діяльності соціальних працівників, вивчення підстав та умов виникнення, зміни та припинення соціально-захисних правовідносин, засвоєння методів регулювання соціально-захисних правовідносин та специфіки захисту прав суб'єктів соціального захисту, дослідження видів соціального забезпечення, дослідження стану законодавства в сфері соціальної роботи, ознайомлення з міжнародними нормативно-правовими актами, законами, підзаконними актами, які відносяться до різних галузей права і можуть бути застосовані соціальним працівником в межах його компетенції, вивчення функцій соціальних установ, що спрямовані на соціальний захист та реабілітацію громадян, які потребують соціальної допомоги.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
формування системи знань про нормативно-правове забезпечення діяльності установ соціальної роботи та соціальних працівників в Україні та світі, основ знань про право соціального забезпечення, як профільну галузь права для правового регулювання соціального обслуговування, основні норми	

соціально-правових відносин в Україні.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-16. Здатність ухвалити рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні:

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Програмні результати навчання:

РН-1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності, в тому числі на етапі раннього втручання.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	24
семінарські заняття	36
самостійна робота	120

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
1	I10 – Соціальна робота та консультування	1	нормативна

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції ї	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль 1 «Теоретичні засади формування правових основ соціальної роботи»			
Тема 1. Правові основи соціальної роботи: поняття і зміст.	2	2	6
Тема 2. Історичні передумови правових основ соціальної роботи в світі та Україні.		2	6
Тема 3. Соціальна робота та її організаційно-правові норми.	2	2	6
Змістовий модуль 2 «Методологічні основи здійснення правових основ соціальної роботи»			
Тема 4. Міжнародні нормативно-правові акти у сфері правового регулювання соціальної роботи.	2	2	8
Тема 5. Теоретико-методологічні основи правового регулювання соціальної роботи в Україні.	2	2	6
Тема 6. Правові основи надання соціальних послуг.	2	2	6
Тема 7. Правові основи соціальної роботи в закладах надання соціальних послуг.	2	2	6
Тема 8. Організація правового регулювання соціальної роботи в сучасних умовах.		2	6
Змістовий модуль 3. Функціонування правових основ соціальної роботи та адміністративної процедури.			
Тема 9. Технології правового регулювання соціальної роботи.	2	2	6
Тема 10. Правові основи соціальної роботи з дітьми та молоддю.	2	2	6
Тема 11. Правове регулювання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.	2	2	6
Тема 12. Правові основи профілактики безпритульності і правопорушень неповнолітніх.	2	2	6
Тема 13. Правовий супровід соціальної роботи із особами похилого віку.		2	6
Тема 14. Правові основи соціальної роботи з особами, які не мають права на пенсію та інвалідами.	2	2	6

Тема 15. Правове регулювання протидії торгівлі людьми.			6
Тема 16. Правові основи соціальної роботи із безробітними.			6
Тема 17. Правові основи соціальної роботи із засудженими.		2	6
Тема 18. Правові основи соціальної роботи з різними типами сімей.		2	8
Тема 19. Адміністративно-правові засоби захисту прав людини і громадянина.	2	4	8
ЗАГАЛЬНА К-ТЬ	24	36	120

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<table><tr><th rowspan="2">Рейтинговий показник</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка у національній шкалі</th></tr><tr><th>Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика</th><th>Залік</th></tr><tr><td>90-100</td><td>A (відмінно)</td><td>Відмінно</td><td rowspan="4">Зараховано</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B (добре)</td><td rowspan="2">Добре</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C (добре)</td></tr><tr><td>64-74</td><td>D (задовільно)</td><td rowspan="2">Задовільно</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E (задовільно)</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX (незадовільно) з можливістю повторного складання</td><td rowspan="2">Незадовільно</td><td rowspan="2">Незараховано</td></tr><tr><td>1-34</td><td>F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням</td></tr></table>	Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік	90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано	82-89	B (добре)	Добре	75-81	C (добре)	64-74	D (задовільно)	Задовільно	60-63	E (задовільно)	35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано	1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням	Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 15 балів – за контрольну роботу та 10 балів – самостійну роботу).	
				Рейтинговий показник	Оцінка ECTS	Оцінка у національній шкалі																							
		Екзамен, диф.залік, курс роб.(проект), практика	Залік																										
		90-100	A (відмінно)	Відмінно	Зараховано																								
		82-89	B (добре)	Добре																									
		75-81	C (добре)																										
		64-74	D (задовільно)	Задовільно																									
		60-63	E (задовільно)																										
35-59	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	Незадовільно	Незараховано																										
1-34	F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням																												
Вимоги до письмових робіт	Оцінювання здійснюється відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 6) (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.); Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.)																												
	Семінарські заняття																												
Максимальна оцінка – 25 балів Пропущенні практичні заняття здобувач відпрацьовує індивідуально, виконуючи передбачену у плані																													

	лекційного чи практичного заняття роботу. Для цього використовується: - усне опитування; - тестування; - перевірка творчих завдань; - перевірка індивідуальних авдань. Якщо здобувач не ліквідував заборгованість та не набрав мінімальну кількість балів (25 балів) він може бути рекомендований на повторне вивчення даної освітньої компоненти.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань. Вчасно виконано самостійну роботу та написана контрольна робота. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування).
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. У формі тестів на дистанційній платформі.

7. Політика освітнього компонента

При організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника студенти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів; Положення про організацію освітнього процесу; Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів; Положення про практику студентів; Положення про рейтингову систему оцінювання знань; Положення про академічну доброчесність; Положення про екзамени та заліки; Положення про укладання та контроль за виконанням договору про надання освітніх послуг; Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти.

Також неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання вправ із теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (Тести) і тільки за цієї умови буде допущений до складання заліку.

Обов'язковим є для отримання допуску до заліку є відвідування більш 50% занять, написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

На заняттях потрібно бути активними, творчими, не боятися запитувати та відстоювати свою думку.

Неформальна освіта: студент може отримати додаткові 5 балів за сертифікати відповідні освітньому компоненту – включають до балів самостійної роботи.

8. Рекомендована література

1. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту в Україні: Навчальний

посібник. 2 - ге видання перероб., дон. К: Знання, 2008. 663с.

2. Дубич К. В. Вступ до соціальної допомоги: навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 224 с.

3. Інформування населення про соціальні та реабілітаційні послуги: методичний посібник / Тетяна Семигіна, Ганна Коришова, Олена Іванова ; проект ПРООН «Підтримка реформи соціального сектору в Україні». Київ : К.І.С., 2013. 104 с.

4. Ковчина І. М. Основи соціально-правового захисту особистості: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «соціальний педагог» / за заг. ред. докт. філос. наук, проф. А. О. Ярошенко. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. 297 с

5. Право соціального забезпечення України: підруч. / за ред. Пилипенко П.Д. 3-тє вид., переробл. і доповн. К.: Ін Юре, 2010. 504 с.

6. Право соціального забезпечення України. Навчальний посібник / За заг. ред. П.Д. Пилипенка. Вид. 2-ге, змін. і доп. К.: Істина, 2010. 224 с.

7. Петришин Р. А. Механізм взаємодії суб'єктів, що надають соціальні послуги, здійснюють соціальну роботу. *Становлення особистості дитини в умовах сучасного розвитку суспільства: соціально-педагогічний, психологічний, корекційний і медичний аспекти* : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Полтава, 12-13 трав. 2022 р. / за заг. ред. Н. Г. Пахомової, В. І. Березан. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2022. С. 183-186.

8. Петришин Р. А. Організація надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, які опинилися у складних життєвих обставинах. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи: збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С.

9. Петрочко Ж. В. Діти у складних життєвих обставинах: соціально-педагогічне забезпечення прав : монографія / Ж. В. Петрочко. Рівне : Видавець О. Зень, 2010. 368 с.

10. Регіональна політика : правове регулювання. Світовий та український досвід /Василь Куйбіда, Анатолій Ткачук, Тетяна Забуковець-Ковачич; за заг. ред. Р. Ткачука. К. : Леста, 2010. 224 с

11. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посібн. К.; Знання 2005. 405 с.

12. Правові основи соціальної роботи : навчально-методичний посібник / уклад. Л. О. Гребінь. Умань: ПП Жовтий О. О., 2014. 140 с.

13. Семигіна Т. В. Словник із соціальної політики. К.: Вид. дім "Києво-Могилянська Академія", 2005. 253 с.

14. Соціально-педагогічні основи захисту прав людини, протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей: навч.-метод. посіб. / За заг. ред. К.Б. Левченко, Л.Г. Ковальчук. 2-ге вид., доповн. і переробл. К.: 2016. 368 с.

15. Стешенко В. М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір. Навчальний посібник. Харків,. 2019. 392 с.

16. Управління діяльністю соціальних служб : метод. Посібник. Київ : К.І.С., 2013. 178 с.

17. Шевчук П. І. Соціальна політика та соціальна безпека людини: Навчальний посібник. Львів: Вид-во ЛРІДУ УАДУ, 2003. 178 с.

Додаткова література

18. Tolubyak Vitalii, Mosora Larysa, Kis Halyna and Petryshyn Roman. Migration Processes in a Globalizing Society: Challenges for Donor and Recipient Countries. Multidisciplinary Aspects of Production Engineering, vol.4, no.1, 2021, pp.408-420. <https://doi.org/10.2478/mape-2021-0037> Web of Science

19. Правове регулювання трудових відносин наукових (науково-педагогічних) працівників: Монографія. К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2005. 240 с.

20. Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф А. Й. Капської. К. : Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.

21. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: Навч. посібн. К.; Знання 2005. 405 с.

22. Тюптя Л.Т. Соціальна робота : теорія і практика / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004. 408 с.

Інтернет-джерела

1. Офіційний сайт Верховної Ради України: zakon.rada.gov.ua

2. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України :<http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>.

3. Офіційний сайт Кабінету міністрів України : <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України :<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.

5. Офіційний сайт Мережі аналітичних центрів України : <http://www.intellect.org.ua/>.

Адреси бібліотек:

1. Наукова бібліотека Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника – Шевченка 57, 1 поверх Гуманітарного корпусу.

2. Бібліотека педагогічного факультету. С. Бандери, 1. 8 поверх.

Петришин Роман Андрійович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи